

УВОДНА РЕЧ

Одлука Председништва Секције за историју медицине, донета у септембру 2012. године, којом су унеколико пооштрена правила у погледу предаје писаних текстова, то јест радова који ће бити претходно усмено изложени, није се остварила у потпуности. Одређени су, као и раније, крајњи рокови за слање сажетака, али овога пута и радова у целини; потоњих најдаље двадесет дана пре почетка научног скупа *800 година српске медицине*, заказаног за 6. јун 2013. године. Циљ одлуке је био да радови *in extenso* буду познати Научном одбору *пре* одржавања скупа, јер се дешавало да извесни радови који не одговарају уобичајеним научним критеријумима не могу касније бити штампани, упркос обећавајућих сажетака. Истина, таквих их је врло мало, али су се аутори баш таквих (слабих) радова, уз то, одликовали, не само пренебрегавањем примедби изнетим током дискусије а по усменој презентацији, већ и – кашњењем у достављању својих текстова у целини. Одлагањима и кашњењем су се, затим, одликовали и аутори иначе извршних радова, па је још један циљ овакве одлуке Председништва био *убрзавање* изласка из штампе и овог зборника. Тако је прошлогодишњи зборник, који је изишао врло брзо, већ почетком јесени 2012. године, „уштедео“ и извесну суму новаца, јер су се већ по његовом изласку из штампе, цене штампарских услуга повећале.

Први од поменутих циљева у потпуности је успео, не и други. Будући да је каснило достављање радова *in extenso*, сада од стране озбиљних писаца.

Још једна одлука на септембарском састанку Председништва, о томе да радови који нису претходно усмено изложени на скупу не могу бити штампани у зборнику, није могла да буде доследно спроведена. Испоставило се, наиме, да упркос готово натчовечанским напорима Организационог одбора, скуп *800 година српске медицине*, 2013. године није могао да буде материјално подржан, макар и релативно незнатним прилозима евентуалних добротвора. Што је значило да путни трошкови и тродневни боравак у конацима манастира Св. Николај Српски, падају искључиво на терет излагача радова – први пут од како се овакви скупови одржавају! А да невоља буде још и већа, скуп, овога пута, *није акредитован* од стране Здравственог савета и Лекарске коморе Србије. Разлог: јер није уз брдо свег осталог писаног материјала – биографије аутора и сажетци – проложен и – евалуациони лист! Одиста чудан разлог – будући да се евалуациони лист по правилу попуњава по завршетку скупа, од стране

слушалаца – „доказ“ Крлежа би рекао „административног кретенизма“, и ко зна још којечега, која је, самом скупу одмах нанела штету. Поједини излагачи, наиме, нису могли од стране својих установа да буду „пуштени на скуп радним даном“, јер, ето, скуп је *неакредитован* (ко зна какав је, и ко зна чији је!?!). Истина, и такви су потом ипак стизали; и изложили своје радове, пропустивши – као слушаоци – само прву трећину.

Упркос томе скуп је успео, надмашивши по квалитету све досадашње! (У шта се читалац овог зборника може ласно уверити.)

По завршетку скупа поставило се замршено питање: шта учинити са радовима послатим *in extenso* чији аутори из неког разлога нису могли да дођу на скуп и изложе их? Покушавајући да нађе најправедније и најразумније решење Научни одбор је одлучио да радове који су *in extenso* послати на време, до 15. маја 2013. године, штампа у овом зборнику, иако их аутори нису усмено изложили на самом скупу.

Делимично разведравање почело је почетком маја, када је стигла одлука Министарства просвете и науке, да материјално – као и ранијих година – подржи овај скуп. Ипак, сви остали материјални проблеми – транспорт учесника, смештај, још увек су остајали под знаком питања. Потом је извесна помоћ стигла – захваљујући колеги др Владимиру Сакачу – преко Научног друштва за историју здравствене културе Војводине. Овим је додуше био покривен само део транспортних и смештајних трошкова учесника, који су остатак морали надокнадити „из свог џепа“.

У таквим невеселим материјалним приликама, нису могли бити покривени и транспортно – смештајни трошкови неколицине угледних гостију, који су дошли само као слушаоци. Међу њима ваља поменути др Либмана из Суботице, доајена историје медицине; који је једном оваквом скупу присуствовао први пут. А дошао је упркос својих високих година – преко 90 му је – пропративши сва излагања с несмањеним интересовањем. Писац ових редова му у име Научног одбора и свих учесника, овим изражава дубоко дивљење и неизмерну захвалност.

Још почетком 2013. године госпођа Јасмина де Пузол де Сен Фар, изразила је жељу да плати израду спомен плоче у част њеног покојног оца – др Теодора Божина – па јој је Секција пружила сву могућу логистичку подршку, а у самом Шапцу, подршку јој је давао прим. др Предраг Тојић, сада у пензији. Изврсно урађена бронзана спомен плоча – рад вајара Рајка Поповоде – постављена је на трему хируршког одељења шабачке болнице „Др Лаза Лазаревић“ – дан уочи почетка скупа. Свечано је откривена 6. јуна 2013. године, у присуству готово свих учесника скупа *800 година српске медицине*, старијих Шапчана који још памте др Теодора Божина, особља шабачке болнице, и Владике шабачког преосвећеног Лаврентија, који је својевремено, опојао доктора Божина у Швајцарској.

Свечано откривање спомен плоче привукло је извесну медијску пажњу. О томе су у два маха известиле београдске „Вечерње новости“, „Подринске новине“ једним опширнијим чланком, док је прим. др

Предраг Тојић гостујући на шабачкој локалној телевизији, исцрпно изнео животни пут и заслуге др Теодора Божића. На моменте је било чак дирљиво.

Свечаност у Шапцу дала је замах самом скупу. Научни одбор успео је да „померањем излагања“ очува предвиђене тематске целине. Оправдани изостанци неких аутора омогућили су, затим, да присутним излагачима на располагању буде 30 а не 25 минута за усмену презентацију, што се показало плодотворним. Нека од излагања била су и краћа, прекорачења времена није било. Све је радило као сат. А читава атмосфера беше препуна неког растућег одушевљења, и истинске радости.

У таквим приликама тих неколико дана пролетела су као – трептај ока.

И на крају ваља се захвалити предузећу Energoprojekt Entel, и његовом директору г. Младену Симовићу, чијом је донацијом, која је стигла почетком августа, омогућено штампање слика у раду проф. др Милана Радовановића, без којих би рад поменутог аутора био неразумљив. А такође и већ помињаној гђи Јасмини де Пузол де Сен Фар, која је новцем од продате књиге свога оца Теодора Божића „Од кројачке игле до хируршког ножа“, такође помогла штампање овог зборника.

Председник Секције за историју медицине СЛД
Брана Димитријевић